

Zaak C-205/21

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

31 maart 2021

Verwijzende rechter:

Spetsializiran nakazatelen sad (bijzondere strafrechter, Bulgarije)

Datum van verwijzingsbeslissing:

31 maart 2021

Verzoeker:

Ministerstvo na vatreshnite raboti, Glavna direktsia za borba s organiziranata prestapnost (ministerie van Binnenlandse Zaken, directoraat-generaal voor bestrijding van georganiseerde misdaad, Bulgarije)

Beklaagde:

B. C.

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Verplichte strafrechtelijke registratie van personen die worden beschuldigd van een ambtshalve vervolgbaar en opzettelijk gepleegd strafbaar feit, daaronder begrepen hun genetische en biometrische gegevens

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267, lid 1, onder b), VWEU.

Prejudiciële vragen

1. Is artikel 10 van richtlijn 2016/680 rechtsgeldig uitgevoerd in nationaal recht door de verwijzing in de nationale wet – met name artikel 25, lid 3, en artikel 25a van de Zakon za ministerstvo na vatreshnite raboti (wet op het ministerie van Binnenlandse Zaken) – naar de soortgelijke bepaling van artikel 9 van verordening 2016/679?

2. Is voldaan aan het in artikel 10, onder a), van richtlijn 2016/680 – gelezen in samenhang met artikel 52 ervan en met de artikelen 3 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – gestelde vereiste dat een beperking van het recht op menselijke integriteit en van het recht op bescherming van persoonsgegevens bij wet moet zijn voorzien, wanneer er sprake is van tegenstrijdige nationale bepalingen met betrekking tot de vraag of de verwerking van genetische en biometrische gegevens met het oog op registratie door de politie is toegestaan?

3. Verzet artikel 6, onder a), van richtlijn 2016/680 juncto artikel 48 van het Handvest zich tegen nationale wettelijke bepalingen – met name artikel 68, lid 4, van de wet op het ministerie van Binnenlandse Zaken – die aan de rechter de verplichting opleggen om de verplichte verzameling van persoonsgegevens (het nemen van dossierfoto's en vingerafdrukken, alsook van stalen met het oog op het aanmaken van een DNA-profiel) te bevelen, wanneer een van een ambtshalve vervolgbaar en opzettelijk strafbaar feit beschuldigde persoon weigert vrijwillig mee te werken aan deze verzameling van persoonsgegevens, zonder dat de rechter kan beoordelen of er gegronde vermoedens bestaan dat deze persoon het ten laste gelegde ambtshalve vervolgbaar en opzettelijk strafbaar feit heeft gepleegd?

4. Verzetten artikel 10, artikel 4, lid 1, onder a) en c), en artikel 8, leden 1 en 2, van richtlijn 2016/680 zich tegen nationale wettelijke bepalingen – met name artikel 68, leden 1 tot en met 3, van de wet op het ministerie van Binnenlandse Zaken – volgens welke als algemene regel geldt dat van alle van ambtshalve vervolgbare en opzettelijke strafbare feiten beschuldigde personen dossierfoto's en vingerafdrukken moeten worden genomen, alsook stalen met het oog op het aanmaken van een DNA-profiel?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (PB 2016, C 202, blz. 389) (hierna: „Handvest”)

Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (PB 2016, L 119, blz. 1; hierna: „verordening 2016/679”)

Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (PB 2016, L 119, blz. 89; hierna: „verordening 2016/680”)

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Nakazatelen kodeks (wetboek van strafrecht; hierna: „NK”)

Nakazatelno protsesualen kodeks (wetboek van strafvordering; hierna: „NPK”)

Zakon za Ministerstvoto na vatreshnite raboti (wet op het ministerie van Binnenlandse Zaken; hierna: „ZMVR”)

Zakon za balgarskite lichni dokumenti (wet op de Bulgarse identiteitsdocumenten; hierna: „ZBLD”)

Zakon za zashtita na lichnite danni (wet inzake gegevensbescherming; hierna: „ZZLD”)

Naredba za reda za izvarshvane i snemane na politseyska registratsia (besluit tot regeling van de nadere uitvoeringsvoorwaarden van de registratie door de politie; hierna: „NRISPR”)

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Op 24 maart 2021 heeft de plaatsvervangend directeur van het directoraat-generaal voor bestrijding van georganiseerde misdaad bij het ministerie van Binnenlandse Zaken een verzoek overeenkomstig artikel 68, lid 5, ZMVR en artikel 11, lid 4, NRISPR voorgelegd aan de verwijzende rechter. Dit verzoek had betrekking op de verplichte uitvoering van een politionele registratie van beklaagde B.C.
- 2 Er is een strafzaak aanhangig in verband met de niet-vaststelling en niet-betaling van belastingschulden op grond van de Zakon za danaka varhu dobavenata stoynost (wet op de btw) door twee handelsvennootschappen – een strafbaar feit op grond van artikel 255 NK.
- 3 Op 1 maart 2021 heeft de onderzoeksinstantie een akte van formele beschuldiging opgesteld ten aanzien van B.C. Daarin worden haar handelingen gekwalificeerd als deelneming, tezamen met drie andere personen, aan een criminele organisatie met het voornemen om in Bulgarije op gecoördineerde wijze en met het oog op verrijking strafbare feiten in de zin van artikel 255 NK te plegen, die werden gekwalificeerd onder artikel 321, lid 3, tweede geval, punt 2, juncto artikel 321,

lid 2, NK. Deze akte is op 15 maart 2021 aan haar betekend. B.C. heeft haar eigen verdediging gevoerd en liet zich daarbij niet door een advocaat vertegenwoordigen.

- 4 Onmiddellijk na de formele beschuldiging is zij verzocht om medewerking te verlenen aan de uitvoering van een politionele registratie bestaande in het nemen van vingerafdrukken en foto's, alsook van stalen voor het aanmaken van een DNA-profiel. Aangezien zij aan dit verzoek geen gevolg wilde geven, heeft zij diezelfde dag nog – 15 maart 2021 – in een formulier verklaard dat zij in kennis was gesteld van het bestaan van een wettelijke grondslag voor de uitvoering van haar politionele registratie overeenkomstig de ZMVR. Voorts heeft zij in dat formulier de officiële verklaring afgelegd dat zij niet bereid is om vingerafdrukken te laten afnemen, zich te laten fotograferen en stalen af te staan voor het aanmaken van een DNA-profiel. Een reden voor deze weigering heeft zij niet opgegeven.
- 5 Zij is vervolgens niet onderworpen aan de genoemde handelingen met het oog op politionele registratie. In plaats daarvan hebben de politiediensten zich gewend tot de verwijzende rechter.
- 6 In het verzoek wordt verwezen naar de aanhangige strafzaak; voorts wordt erin aangevoerd dat voldoende bewijzen bestaan voor de schuld van de beklaagden, onder wie B.C.; ook wordt vermeld dat zij formeel is beschuldigd van het plegen van een strafbaar feit in de zin van artikel 321, lid 3, tweede geval, punt 2, juncto artikel 321, lid 2, NK en dat zij heeft geweigerd vingerafdrukken te laten afnemen, zich te laten fotograferen en stalen af te staan voor het aanmaken van een DNA-profiel. In het verzoekschrift worden de toepasselijke wettelijke bepalingen (artikel 68, lid 1, ZMVR en artikel 11, lid 4, NPISPR) aangevoerd en wordt tot slot verzocht om B.C. verplicht te onderwerpen aan de uitvoering van deze handelingen (het nemen van vingerafdrukken en dossierfoto's, alsook van stalen met het oog op het aanmaken van een DNA-profiel).
- 7 Bij dit verzoek zijn de volgende documenten gevoegd: een afschrift van de akte van formele beschuldiging van B.C. en een afschrift van de verklaring waarbij B.C. haar toestemming weigert om vingerafdrukken te laten afnemen, zich te laten fotograferen en stalen af te staan voor het aanmaken van een DNA-profiel. De overige in het dossier opgenomen stukken zijn niet overgelegd aan de verwijzende rechter.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

Eerste vraag

- 8 Met zijn eerste vraag wenst de verwijzende rechter te vernemen of de bewoordingen van de nationale wettelijke regeling kunnen leiden tot een met de Unierechtelijke criteria verenigbare conclusie dat de verwerking van genetische en biometrische gegevens voor politionele doeleinden in beginsel is toegestaan door

de nationale wet. Deze twijfels zijn gestoeld op de in artikel 25, lid 3, en artikel 25a ZMVR genomen beslissing van de nationale wetgever om te verwijzen naar verordening 2016/679, en niet naar richtlijn 2016/680.

- 9 Verordening 2016/679 is volgens artikel 2, lid 2, onder d), ervan niet van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens door de bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten.
- 10 Richtlijn 2016/680 beoogt volgens artikel 1, lid 1, ervan de vaststelling van regels ter bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing of de vervolging van strafbare feiten. Derhalve had richtlijn 2016/680, en niet verordening 2016/679, als wetgevingshandeling moeten zijn uitgevoerd in artikel 22, lid 3, en artikel 25a ZMVR.
- 11 Artikel 9, lid 1, van verordening 2016/679 bevat tevens een uitdrukkelijk verbod op de verwerking van genetische en biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon. Lid 2 bevat een opsomming van een aantal uitzonderingen waarvan de bestrijding van criminaliteit geen deel uitmaakt [volgens artikel 2, lid 2, onder d), van deze verordening valt dit gebied uitdrukkelijk buiten de werkingssfeer ervan].
- 12 Volgens artikel 10 van richtlijn 2016/680 is de verwerking van genetische en biometrische gegevens dan weer uitdrukkelijk toegestaan, voor zover aan bepaalde voorwaarden is voldaan.
- 13 Voor zover met artikel 25, lid 3, en artikel 25a ZMVR wordt beoogd de verwerking van deze gegevens toe te staan en niet te verbieden, dan wettigt dit ook de conclusie dat richtlijn 2016/680, en niet verordening 2016/679, de wetgevingshandeling is, die in artikel 22, lid 3, en artikel 25a ZMVR had moeten zijn uitgevoerd.
- 14 Overeenkomstig artikel 25a ZMVR is de verwerking van genetische en biometrische gegevens uitsluitend toegestaan op grond van artikel 9 van verordening 2016/679 dan wel op grond van artikel 51 ZZLD.
- 15 Tegelijk is de verordening overeenkomstig artikel 2, lid 2, onder d), ervan in haar geheel niet van toepassing op de vervolging van strafbare feiten. Los daarvan bevat artikel 9 van de verordening een uitdrukkelijk verbod op de verwerking van genetische en biometrische gegevens; bij de in lid 2 ervan genoemde uitzonderingen is geen sprake van politionele registratie.
- 16 Bovendien kan artikel 51 ZZLD op zich geen grondslag bieden voor de toelaatbaarheid van de verwerking van genetische en biometrische gegevens. Voor zover toegestaan door deze bepaling, is deze verwerking alleen rechtmatig wanneer zij op grond van het nationale recht dan wel het Unierecht is toegestaan.

- 17 Aangaande de vraag of deze verwerking op grond van het nationale recht is toegestaan, moet de verwijzende rechter artikel 25a ZMVR afwegen tegen artikel 68 ZMVR. Daartoe dient hij eerst de precieze draagwijdte van artikel 25a ZMVR vast te stellen – met name of ervan kan worden uitgegaan dat met dit artikel geen uitvoering wordt gegeven aan verordening 2016/679, zoals daarin uitdrukkelijk vermeld, maar aan richtlijn 2016/680, zoals eigenlijk had moeten.
- 18 De vraag of deze verwerking op grond van het Unierecht is toegestaan, kan in het licht van het bepaalde in artikel 10 van richtlijn 2016/680 zonder meer bevestigend worden beantwoord. Deze bepaling heeft echter geen rechtstreekse werking, maar moet in nationaal recht worden omgezet. Derhalve rijst opnieuw de vraag of ervan kan worden uitgegaan dat zij rechtsgeldig is uitgevoerd bij artikel 25, lid 3, en artikel 25a ZMVR.
- 19 De verwijzende rechter verzoekt het Hof derhalve om nadere toelichting bij de juridische draagwijdte van deze onjuist vermelde handeling van Unierecht in een nationale uitvoeringswet. Of anders uitgedrukt: kan de verwijzing in een nationale wet naar artikel 9 van verordening 2016/679, die niet ziet op politionele registratie en een verbod bevat op de verwerking van genetische en biometrische gegevens met het oog op de vervolging van strafbare feiten, de conclusie wettigen dat een dergelijke verwerking niettemin is toegestaan, voor zover deze verwerking uitdrukkelijk wordt toegestaan door een andere wetgevingshandeling van de Unie, namelijk artikel 10 van richtlijn 2016/680, ook al wordt deze bepaling niet genoemd in de nationale wet?
- 20 Hierbij moet voor ogen worden gehouden dat artikel 10 van de richtlijn geen rechtstreekse werking heeft, voor zover deze bepaling geldt voor natuurlijke personen. Deze bepaling moet in de nationale rechtsorde worden omgezet. Kan ervan worden uitgegaan dat de noodzakelijke omzetting heeft plaatsgevonden wanneer de betrokken nationale wet verwijst naar artikel 9 van verordening 2016/679, en niet naar artikel 10 van richtlijn 2016/680?
- 21 Er dient op te worden gewezen dat de Bulgaarse wetgever ontegensprekelijk de intentie heeft om het Unierecht in acht te nemen. Vanuit die optiek is hier sprake van een fout door onachtzaamheid. In feite stroken de bewoordingen van de nationale uitvoeringswet inhoudelijk met artikel 10 van richtlijn 2016/680 (of zouden op zijn minst daarmee moeten stroken, hetgeen het voorwerp is van de derde en vierde vraag), ook al wordt deze bepaling niet uitdrukkelijk genoemd. Kan, gelet op deze inhoudelijke overeenkomst en ongeacht de verwijzing naar artikel 9 van verordening 2016/679, niettemin worden aangenomen dat artikel 10 van richtlijn 2016/680 rechtsgeldig ten uitvoer is gelegd?

Tweede vraag

- 22 De tweede vraag hangt nauw samen met de eerste vraag. Of anders uitgedrukt: zelfs wanneer de verwijzende rechter aan de hand van het antwoord van het Hof op de eerste vraag aldus uitlegging geeft aan artikel 25, lid 3, en artikel 25a

ZMVR dat kan worden uitgegaan van een juiste omzetting van artikel 10 van richtlijn 2016/680 en van het bestaan van een geldige nationale rechtsgrondslag voor de verwerking van genetische en biometrische gegevens, dan rijst nog de vraag of hiermee is voldaan aan het in artikel 10, onder a), van richtlijn 2016/680 gestelde vereiste dat deze verwerking bij het lidstatelijke recht is toegestaan.

- 23 Overeenkomstig artikel 3, [punt] 1, van richtlijn 2016/680 moeten elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke en fysiologische identiteit van een welbepaalde natuurlijke persoon worden aangemerkt als persoonsgegevens. Overeenkomstig artikel 3, [punt] 2, van richtlijn 2016/680 wordt onder verwerking ook het verzamelen van gegevens verstaan. Hieruit volgt dat het nemen van dossierfoto's, vingerafdrukken en DNA-stalen moet worden beschouwd als de verwerking van persoonsgegevens van een natuurlijke persoon.
- 24 Overeenkomstig artikel 10 van richtlijn 2016/680 geldt een bijzondere bescherming voor een categorie van persoonsgegevens die door het nemen van dossierfoto's, vingerafdrukken en DNA-stalen wordt verzameld, namelijk „genetische gegevens, biometrische gegevens”. Deze bijzondere bescherming heeft meerdere dimensies waarvan één ervan overeenkomstig artikel 10, onder a), van richtlijn 2016/680 erin bestaat dat [de verwerking] „bij [...] het lidstatelijke recht is toegestaan”.
- 25 De verwerking van persoonsgegevens van bijzonder gevoelige aard, zoals die welke zijn bedoeld in artikel 10 van richtlijn 2016/680, vormt op zich al een ingreep in de rechtssfeer van een natuurlijke persoon, dat wil zeggen een aantasting van het recht op menselijke integriteit op grond van artikel 3 van het Handvest. Hieruit volgt dat een verplichte onderwerping aan handelingen zoals het nemen van dossierfoto's, vingerafdrukken en DNA-stalen schending oplevert van artikel 3 van het Handvest. Het recht op bescherming van persoonsgegevens is neergelegd in artikel 8 van het Handvest. De uitoefening van deze in de artikelen 3 en 8 van het Handvest verankerde rechten mag alleen worden beperkt onder de in artikel 52 van het Handvest vastgestelde voorwaarden (overweging 104 van richtlijn 2016/680), waarbij aan bepaalde vereisten moet zijn voldaan. Als eerste vereiste geldt dat [deze beperkingen] bij wet moeten worden gesteld.
- 26 Hieruit volgt dat zowel artikel 10, onder a), van richtlijn 2016/680 als artikel 52 van het Handvest voorziet in het vereiste dat het verzamelen van genetische en biometrische gegevens bij wet is toegestaan. Daarmee wordt bedoeld op een rechtsgeldige en duidelijk verwoorde nationale wet. De vraag rijst of aan dit vereiste is voldaan in het licht van de bestaande tegenspraak tussen artikel 25a ZMVR, voor zover hierin onder verwijzing naar artikel 9 van verordening 2016/679 althans op het eerste gezicht een verbod wordt gesteld op het verzamelen van genetische en biometrische gegevens, en artikel 68 ZMVR volgens hetwelk het verzamelen van genetische en biometrische gegevens ontegenzeggelijk is toegestaan.

27 Bezien vanuit dit standpunt, en zelfs wanneer de verwijzende rechter aan de hand van een corrigerende uitlegging [door het Hof] tot het oordeel komt dat de tegenspraak in het nationale recht kan worden weggewerkt door tot de slotsom te komen dat het nationale recht zich niet verzet tegen het verzamelen van genetische en biometrische gegevens met het oog op politionele registratie, doet dit echter hoegenaamd niet af aan het feit dat deze conclusie niet is gestoeld op een duidelijke en eenduidige wettelijke bepaling, maar op een ingewikkelde corrigerende uitlegging die middels een verzoek om een prejudiciële beslissing is verkregen. Valt deze onduidelijkheid in het nationale recht te rijmen met het vereiste van artikel 52 van het Handvest volgens hetwelk de beperkingen op de uitoefening van de in de artikelen 3 en 8 ervan verankerde rechten bij wet moeten worden gesteld?

Derde vraag

28 Overeenkomstig artikel 6, onder a), van richtlijn 2016/680 mogen met het oog op de bestrijding van criminaliteit persoonsgegevens worden verwerkt van personen ten aanzien van wie gegronde vermoedens bestaan dat zij een strafbaar feit hebben gepleegd. In overweging 31, derde volzin, luidt het dat de verwerking van persoonsgegevens van personen die van een strafbaar feit worden verdacht, maar niet zijn veroordeeld, geen afbreuk mag doen aan de toepassing van het recht op het vermoeden van onschuld. Hieruit volgt de toepasselijkheid van artikel 48 van het Handvest, volgens hetwelk eenieder tegen wie een vervolging is ingesteld, voor onschuldig wordt gehouden totdat zijn schuld in rechte is komen vast te staan.

29 Tegelijkertijd is in de betrokken nationale wettelijke bepaling – artikel 68 ZMVR – niet geregeld dat de rechter op de een of andere manier toetst of dergelijke gegronde vermoedens bestaan. Het volstaat daarentegen dat de officier van justitie of een andere strafvervolgingsinstantie de betrokken persoon formeel heeft beschuldigd.

30 Daarbij geldt volgens de nationale wet inzake de formele tenlastelegging – hier artikel 219, lid 1, NPK – het onmisbare vereiste dat „voldoende bewijzen voor de schuld van een gegeven persoon” worden vergaard. Het kan worden betwijfeld of het in artikel 219, lid 1, NPK gehanteerde criterium „voldoende bewijzen” overeenkomt met het criterium „gegronde vermoedens [...] dat zij een strafbaar feit hebben gepleegd”, zoals voorzien in artikel 6, onder a), van richtlijn 2016/680. Veeleer moet ervan worden uitgegaan dat voor de verwerking van genetische en biometrische gegevens meer overtuigende bewijzen moeten worden aangedragen dan die welke zijn vereist voor het formeel beschuldigen van een persoon – voor zover die beschuldiging ertoe strekt de betrokken persoon in kennis te stellen van de jegens hem bestaande verdenkingen, waarbij hem de mogelijkheid wordt geboden zich in rechte te verdedigen.

31 Ook bepaalt artikel 68 ZMVR dat alleen de officier van justitie (of de strafvervolgingsinstantie – speurder, politierechercheur) kan beoordelen of

daadwerkelijk sprake is van bewijzen [„voldoende bewijzen” in de zin van artikel 219 [, lid 1,] NPK en „gegronde vermoedens” in de zin van artikel 6, onder a), van richtlijn 2016/680]. De rechter beschikt niet over deze mogelijkheid. Kortom, volgens artikel 68 ZMVR hoeft de rechter alleen maar vast te stellen dat de betrokken persoon formeel is beschuldigd van een ambtshalve vervolgbaar en opzettelijk gepleegd strafbaar feit. De rechter is niet bevoegd te beoordelen of deze beschuldiging is onderbouwd met (voldoende of overtuigende) bewijzen; het is voor hem ook feitelijk onmogelijk om deze beoordeling te maken, aangezien hij de facto geen toegang heeft tot het dossier – hem is immers alleen een afschrift overgelegd van de akte van formele beschuldiging van de betrokken persoon, tezamen met de verklaring waarbij deze niet met gegevensverzameling heeft ingestemd.

- 32 De taak van de rechter is om – na zich ervan te hebben vergewist dat de betrokken persoon formeel is beschuldigd van een ambtshalve vervolgbaar en opzettelijk gepleegd strafbaar feit en dat deze persoon heeft geweigerd om genetische en biometrische gegevens vrijwillig ter beschikking te stellen (door het laten nemen van dossierfoto’s, vingerafdrukken en een DNA-staal) – te bevelen dat deze persoon deze handelingen verplicht moet ondergaan.
- 33 Dit doet de vraag rijzen of de nationale norm inzake „voldoende bewijzen”, zoals vastgesteld in artikel 219, lid 1, NPK, voldoet aan de in artikel 6, onder a), van richtlijn 2016/680 vastgestelde norm, dat wil zeggen „gegronde vermoedens [...] dat zij een strafbaar feit hebben gepleegd”.
- 34 Dit doet tevens de vraag rijzen of de verwijzende rechter, mocht hij het verzoek afdoen overeenkomstig artikel 68, lid 5, NPK, zodoende de artikelen 47 en 48 van het Handvest in acht neemt. De vraag rijst met andere woorden of de persoon die geweigerd heeft persoonsgegevens vrijwillig ter beschikking te stellen (door het laten nemen van dossierfoto’s, vingerafdrukken en een DNA-staal), de door artikel 47 van het Handvest gewaarborgde bescherming zal genieten in de vorm van een doeltreffende voorziening in rechte; ook rijst de vraag of het vermoeden van onschuld in de zin van artikel 48 van het Handvest geëerbiedigd zal blijven. Deze vragen worden gesteld, aangezien de verwijzende rechter geen toegang heeft tot het dossier en op geen enkele wijze kan beoordelen of sprake is van „voldoende bewijzen” in de zin van artikel 219 NPK dan wel „gegronde vermoedens” in de zin van artikel 6, onder a), van richtlijn 2016/680.

Vierde vraag

- 35 Volgens artikel 4, lid 1, onder b), van richtlijn 2016/680 moeten persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en legitieme doeleinden worden verzameld. In artikel 8, lid 2, ervan wordt gepreciseerd dat in het lidstatelijke recht ten minste de verwerkingsdoeleinden en de doeleinden van de verwerking moeten zijn gespecificeerd. In overweging 26, zesde volzin, ervan, luidt het dat de specifieke doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden

verwerkt, expliciet en legitiem dienen te zijn, en vastgesteld dienen te worden op het ogenblik dat de persoonsgegevens worden verzameld.

- 36 In artikel 4, lid 1, onder c), en artikel 8, lid 1, van richtlijn 2016/680 staat bepaald dat de verzameling van persoonsgegevens niet bovenmatig mag zijn in verhouding tot de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt. In die richting gaat ook overweging 26, achtste en negende volzin. Specifiek in verband met genetische en biometrische gegevens staat in artikel 10 van richtlijn 2016/680 te lezen dat de verwerking ervan slechts toegelaten is wanneer zij „strikt noodzakelijk” is.
- 37 Uit deze bepalingen kan worden afgeleid dat het nationale recht moet voorzien in het vereiste van een zekere beoordeling voorafgaand aan het verzamelen van genetische en biometrische persoonsgegevens door het nemen van dossierfoto’s, vingerafdrukken en DNA-stalen. Deze beoordeling moet zowel slaan op de vraag of deze gegevensverzameling dient te worden uitgevoerd, als op de vraag of zij al deze handelingen dient te omvatten. Tegelijk is de positionele registratie overeenkomstig artikel 68 ZMVR zonder uitzondering verplicht voor alle personen beschuldigd van een ambtshalve vervolgbaar en opzettelijk gepleegd strafbaar feit, en geldt daarbij de verplichting om alle drie vormen van het verzamelen van persoonsgegevens – het nemen van dossierfoto’s, vingerafdrukken en een DNA-staal – te gebruiken.
- 38 De relevante nationale wettelijke bepalingen maken alleen melding van de algemene doelstellingen van deze verwerking – het verrichten van een activiteit van informatievergaring (artikel 18, lid 1, en artikel 20, lid 1, ZMVR) ter ondersteuning van de taken van het ministerie van Binnenlandse Zaken (artikel 25, lid 1, juncto artikel 6), daaronder begrepen de bescherming van de nationale veiligheid, de bestrijding van criminaliteit en de bescherming van de openbare orde. Het is bij wet niet verplicht vast te stellen of het verzamelen van genetische en biometrische gegevens in het concrete geval noodzakelijk is. Het is bij wet niet verplicht te beoordelen of al deze gegevens noodzakelijk zijn of dat een deel ervan al zou volstaan.
- 39 Uit artikel 10 van richtlijn 2016/680 kan worden afgeleid dat de verwerking van genetische en biometrische gegevens een uitzondering hoort te blijven en alleen toelaatbaar is wanneer de noodzaak ervan naar behoren is gemotiveerd, aangezien daarin staat bepaald dat een dergelijke verwerking „strikt noodzakelijk” moet zijn. Tegelijk gaat de nationale wet ervan uit dat het verzamelen van deze gegevens als algemene regel geldt ten aanzien van alle personen die zijn beschuldigd van een ambtshalve vervolgbaar en opzettelijk gepleegd strafbaar feit.
- 40 Derhalve moet de vraag worden gesteld of deze voorwaarde – beschuldigd zijn van een ambtshalve vervolgbaar en opzettelijk gepleegd strafbaar feit – volstaat om aan te nemen dat is voldaan aan de vereisten van artikel 10, artikel 4, lid 1, onder a) en c), en artikel 8, leden 1 en 2, van richtlijn 2016/680.